Luovan työn tekijät ja yrittäjät ry

Valtiovarainvaliokunnan sivistys- ja tiedejaostolle

Asia: VNS 2/2022 vp – Valtioneuvoston selonteko julkisen talouden suunnitelmasta vuosille 2023—2026

Luovan työn tekijät ja yrittäjät ry kiittää mahdollisuudesta tulla asiassa kuulluksi.

Pääviestimme ovat seuraavat:

- **Yksityisen kopioinnin hyvityksen pitäminen 11 miljoonan euron tasolla vuosina 2023–2026 on luovan alan kannalta tärkeä ja tervetullut päätös. Vakiintunut taso tulee säilyttää myös vuodesta 2027 eteenpäin.**

- **Kulttuurin rahoitus ei saa kärsiä yleishyödyllisten toimintojen rahoitusmallin muutoksessa. Toipuminen koronapandemian seurauksista ja hallitusohjelman toteuttaminen edellyttää kulttuurialan rahoituksen lisäämistä.**

- **AV-alan tuotantokannustin on vakiinnutettava ja sen rahoitusta on merkittävästi lisättävä kaudella 2023–2026. Tuotantokannustin tukee alan kasvua ja se on myötävaikuttanut merkittävästi vuodesta 2017 alkaen toimialan kehittymiseen kansainväliselle tasolle.**

Koronapandemia on haitannut vakavasti kulttuurin ammattilaisten työtä ja toimeentuloa

Luovat alat ovat Suomelle tärkeitä sekä tiedon, kulttuurin, ilon ja elämysten tuottajina että merkittävänä työllistäjänä ja talouskasvun lähteenä. Kolmen ministeriön (TEM, STM ja OKM) asettama Luovat alat Suomen talouden ja työllisyyden vahvistajina -työryhmä kirjasi vuonna 2017 mietintöönsä, että luovien alojen ”*tuottama arvonlisäys sekä osuus työllisistä on suurempi kuin esimerkiksi elektroniikkateollisuuden, paperiteollisuuden tai kaivosteollisuuden*.”

Koronapandemia on aiheuttanut valtavaa haittaa kotimaiselle kulttuurialalle. Pelkästään musiikkialan tulonmenetykset ovat nousseet kahden vuoden aikana 470 miljoonaan euroon, josta valtion tuet ovat kompensoineet noin 93 miljoonaa euroa. Alan arvo on laskenut yhteensä 350 miljoonalla eurolla. Keväällä 2022 toteutetun Musiikkialabarometrin vastaajista valtaosa kertoo taloudellisen tilanteensa heikentyneen kolmen vuoden takaiseen verrattuna. Alalla uskotaan kuitenkin musiikin kulutuksen kasvavan sekä kansainvälistymisen ja musiikkiviennin tuottavan uusia mahdollisuuksia. Tärkeimmäksi yhteiseksi kehityskohteeksi barometrissa nousee itsensä työllistävien sosiaali- ja eläketurva. Vastaajat toivovat myös elpymistukea koronan jälkeiselle ajalle.[1]

Hallituksen päätös korjata taiteilijoiden työttömyysturvan tekijänoikeuskorvausten ja tekijänoikeuskorvausten yhteensovittamista on tässä tilanteessa tervetullut ja muistutamme sen toimeenpanon kiireellisyydestä.

[1] Lähde: Music Finland ry

Kulttuuritarjonnan puute korona-aikana on myös vaikuttanut negatiivisesti ihmisten vireyteen ja jaksamiseen. Tämä osoittaa, että luovilla aloilla on kansantaloudellisen panoksensa ohella tärkeä merkitys yhteiskunnan henkisen hyvinvoinnin ja elinvoimaisuuden ylläpitäjänä.

Yksityisen kopioinnin hyvityksen 11 miljoonan euron taso on säilytettävä myös 2027 eteenpäin

Kuluttajien harjoittaman yksityisen kopioinnin hyvittämisellä kopioitujen aineistojen oikeudenhaltijoille on merkittävä vaikutus tekijöiden ja taiteilijoiden taloudelle sekä sadoille av- ja musiikkituotantohankkeille ja kulttuuritapahtumille eri puolilla Suomea.

On erittäin tärkeä ja tervetullut päätös, että yksityisen kopioinnin hyvitys on julkisen talouden suunnitelmassa vakiinnutettu 11 miljoonaan euroon vuosiksi 2023–2026. Kuten sivistysvaliokunnan aiemmista mietinnöistä ilmenee, kopioinnin aiheuttama haitta toimialalle on tätä suurempi. Tämä taso tulee nykyisten teoslajien osalta indeksillä korjattuna säilyttää myös kehyskaudella 2027–2031, elleivät kopiointimäärät selvästi kasva. Näin vahvistetaan kulttuurialan rahoituksen jatkuvuutta ja ennustettavuutta ja estetään se, ettei hyvityksen leikkaaminen vuosittain uhkaa tekijöiden ja taiteilijoiden ammatinharjoittamista ja ettei asia jatkuvasti kuormita poliittisia päätöksentekijöitä.

Kulttuurin rahoitus ei saa kärsiä yleishyödyllisten toimintojen rahoitusmallin muutoksessa

Parlamentaarisesti linjatun rahoitusmallin mukaisesti rahapelituotoilla rahoitettavien yleishyödyllisten toimintojen menot siirretään kehykseen kuuluvaksi menoksi vuodesta 2023 lukien. Vuodesta 2024 lukien yleishyödyllisten toimintojen rahoitus siirretään kokonaisuudessaan yleiskatteisesti rahoitettavaksi. Julkisen talouden suunnitelmassa vuoden 2023 rahoitustaso vastaa parlamentaarisen linjauksen mukaista vuoden 2024 kokonaisrahoitustasoa (990 milj. euroa).

Kulttuurin rahoitus riippuu viime kädessä poliittisten päätöksentekijöiden tahdosta. Yleishyödyllisten toimintojen rahoitusmallin muutoksessa on huolehdittava siitä, ettei kulttuurialan rahoitustaso laske vaan päinvastoin kasvaa. Tämä on erityisen tärkeää kulttuurialan palauttamiseksi jaloilleen koronapandemian aiheuttaman vaikean kriisin jälkeen. Rahoituksen lisäämistä edellyttää myös hallitusohjelmakirjaus, jonka mukaan kulttuurin ja taiteen määrärahojen osuutta valtion budjetissa pyritään kasvattamaan asteittain yhteen prosenttiin.

AV-tuotantokannustin on avain kotimaisen AV-alan kansainvälistymiseen ja kasvuun

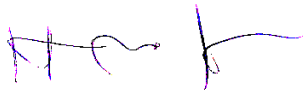
AV-alan tuotantokannustin on enintään 25 prosentin maksuhyvitys Suomessa toteutetun tuotannon kustannuksista. Kannustimella pyritään lisäämään kansainvälistä kiinnostusta Suomea kohtaan tuotantomaana, lisäämään ulkomaisia investointeja Suomeen sekä edistämään suomalaisten yritysten kehitystä, kasvua ja kansainvälistymistä. Tuotantokannustin on ollut ensiarvoisen tärkeä avalan kasvamisen kannalta ja myötävaikuttanut merkittävästi vuodesta 2017 alkaen toimialan kehittymiseen kansainväliselle tasolle.

AV-alan tuotantokannustimen rahoituksesta vastaa Business Finland. Olisi tärkeää, että kannustimen rahoitus vakiinnutettaisiin, jotta liiketoiminnan pitkäjänteinen suunnittelu olisi mahdollista ja kannustimen uskottavuus kansainvälisten sijoittajien silmissä paranisi. Lisäksi tuotantokannusti-

men rahoitusta tulisi merkittävästi lisätä kaudelle 2023–2026, koska se on nyt kuudentena vuonnaan alkanut kunnolla houkuttelemaan investointeja, ja vuodelle 2022 varattu 9,5 miljoonan euron budjetti on jo kokonaan kiinnitetty huhtikuussa 2022.

Espoossa 23.5.2022

Luovan työn tekijät ja yrittäjät ry

Heikki Jokinen
puheenjohtaja

Lauri Kaira
edunvalvontajohtaja

Luovan työn tekijät ja yrittäjät ry:n jäsenjärjestöt ovat:

- Audiovisual Producers Finland – APFI ry
- Forum Artis – valtakunnallisten taiteilijajärjestöjen yhteistyöjärjestö
- Gramex äänitemusiikin tekijänoikeusjärjestö ry
- Kirjallisuuden tekijänoikeusjärjestö Sanasto ry
- Kopiosto ry
- Musiikkituottajat – IFPI Finland ry
- Suomen elokuvatoimistojen liitto ry
- Suomen Musiikkikustantajat ry
- Suomen Muusikkojen Liitto ry
- Suomen Säveltäjät ry
- Säveltäjäin Tekijänoikeustoimisto Teosto ry
- Suomen Musiikintekijät ry
- Tekijänoikeuden tiedotus- ja valvontakeskus ry – TTVK
- Visuaalisen alan taiteilijoiden tekijänoikeusyhdistys Kuvasto ry